

Plug: volk van schippers en vissers

Vincent van Gogh logeerde als schooljongen bij een familie Plugge in het Belgische Laken. Een aardig ventje, alleen hij kon geen onbeschreven stuk papier met rust laten. Alles klierde bij vol. Zijn tekeningen gingen natuurlijk achter elkaar de prullenbak in. 'Eene goede huisvrouw bewaart geen rommel' sprak moeder Plugge opgeruimd.

Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen
suggeraties en aanvullingen 0543
472603, fax 471415.

Aan sommige namen is op een of andere manier onmiddellijk te horen dat ze niet van Achterhoekse origine zijn. Neem de naam Plug. Aaltenaar Dirk Andries Plug (53) komt voor de herkomst van zijn familienaam terecht in het Noordwijk aan Zee van eind zestiende eeuw. Het familiewapen toont een anker en een houten pin of plug, beide elementen die op scheepvaart wijzen. Dirk vermoedt dat bij de ouderwetse eikenhouten schepen taps toelappende houten pluggen werden gebruikt om bijv. noestgaten te dichten. Het is hetzelfde woord als voor een stekker in het Engels. Ook in het Noors spreekt men van plugg en in het middelhoogduits luidde het woord pfloc. De etymologie vermoedt een verband met het woord ploeg, welk landbouw-gereedschap in zijn oudste vorm

immers ook uit een aangepunte houten pin bestond, die door de grond werd getrokken.

Zeevaart

Het is treffend dat de voornaam Dirk al vele generaties door de Pluggenfamilie waart, maar ook dat Dirk Andries en zijn broer zelf nog hebben gevaren. Een oom was veertig jaar bij de marine; de zee zit kennelijk in de genen van de Plug-telgen.

Waren de Pluggen van oorsprong vissers, later kwamen ze ook in de scheepvaart als bootsman, stuurman, machinist, kapitein, loods en reder, in militaire beroepen, in

ambachten en als dominees. Oudst bekende stamvader is Jan Jansz uit Noordwijk aan Zee, geboren rond 1591, die negen kinderen had. Zijn zoon Jobie werd in 1626 als eerste Plug genoemd. Een tak die naar Scheveningen trok noemde zich Plugge, het middelnederlandse woord voor plug. Ook bestaan in Nederland nog de varianten Van der Plug, Pluggen en Beschoor Plug. Takken Plugzitten o.a. in Nijkerk en Lemmer. Alle Pluggen waar ook ter wereld zijn familie van elkaar. Dat blijkt wel uit de grootbladige stamboom, horend bij het grote familieboek, samengesteld in 1990 door Joost Plugge uit Gouda: 'Wu naam is Plug(ge), een geslacht van vissers uit Noortich op Zee'.

In de stamboom zitten opmerkelijke personen. Cornelis Hendrik Adriaan Plug was Nederlands ambassadeur in diverse landen (in 1986 in Spanje). De in Nieuw-Zeeland geboren captain R.F. Plugge uit Engeland was een van de kopstukken bij de invasie op Normandië.

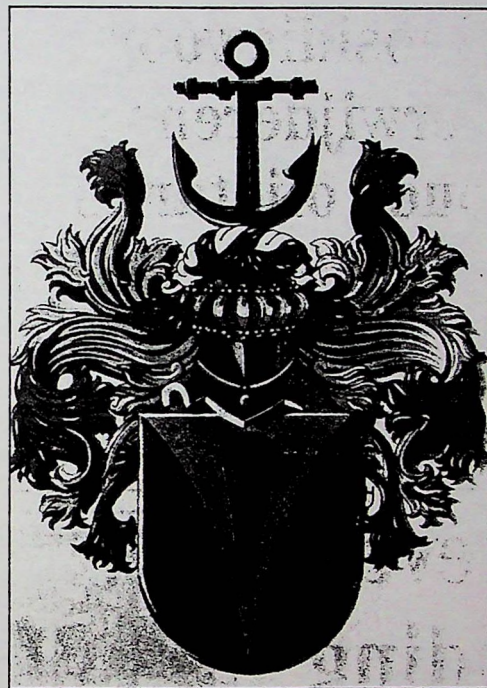
Op de erebegraafplaats in Loenen op de Veluwe liggen tien naamdragers begraven als slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Dirk Plug vertelt dat hij onder de Scheveningse evacuees, die in

1995 bij de bevrijdingsherdenking Aalten bezochten, ook naamgenoten aantrof.

Bredevoort

Bredevoort had van 1934 tot 1946 de hervormde dominee Willem Andries Plug. Hij kwam uit Eijerland. Na zijn Bredevoortse jaren vertrok hij naar Hattem, waar hij een ruimere pastorie kreeg. Die had hij nodig voor opvang van gasten in verband met het zogenaamde mottlingenwerk, kenmerkend een vorm van pastoraat-aanhuus. In Lochem woont nog een zoon van de predikant.

Hoe kwam de naam Plug behalve via de dominee in de Achterhoek terecht? Heel simpel. De vader van Dirk Plug, Jacobus (1911), kwam op vier- of vijfjarige leeftijd met broers via kerkelijke instanties vanuit Amsterdam als pleegkind bij de familie Ruesink in de Dinxperlose Heurne terecht. Ze moesten naar een pleegouders in verband met overlijden van hun moeder. Vader Plug werkte later bij bakker/kruidentier Kluvers in Aalten en staat nog -tweede van links- op een foto van die bakkerij op blz. 43 in het boek 'Aalten zoals het was, zoals het is' (deel 1). In Aalten trouwde hij Antje Massen. Een broer van Jacobus woont nog in Gendringen.

♦ Het wapen van de familie Plug(ge). (Foto Ron Nagtzaam)